

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON: 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELNIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lej pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Az altruista magyar bank és a szövetkezetek.

Töprengő, odaérző lélekkel karolta fel az egész magyarság az altruista nagy magyar bank gondolatát. Kisebbségi sorsunk üldözött kultúrájának védelmét, nyomasztóvá vált gazdasági helyzetünk javulását várta tőle. Azt hitte és hiszi, hogy a tőke nagysága s altruizmusa erőt hoz majd a lelkekbe s segítségével megoldhatja a rá váró nagy, történelmi feladatot.

A bankszindikátus okt. 6-iki s a M. P. közigazgatási szakosztálya 7-iki ülésén a terv megvalósítását elejtették. A határozatnak egyik indoka az, hogy sem a külföldi, sem a belföldi tőke nem altruista s a másik az, hogy a szükséges nagy méretben rendelkezésre nem áll. E mellett a két döntő jelenség mellett további s tán még lényegesebb indokok is szerepeltek. Ezek szerint, ha tényleg össze is lett volna hozható a kellő mennyiségű és altruista tőke, az a tulajdonképeni kisebbségi néptömegeken kívül, annak bekapcsolása nélkül s mintegy a tömeg fölött képződött volna. Általános tömegérdeket szolgáltni nem tudott volna olyan mértékben, a mekkorára ma szükség van.

Miután a jelzett határozatok nem a tervet utasították el, hanem csupán a kivitelre nem találták meg a kellő eszközöket, reméltjük s kívánjuk, hogy az eszme lelkes hívei később ezeke az aggodalmakat el tudják oszlatni s a nagy terv és gondolat testet öltönn!

Az említett két határozatnak van azonban egy másik nagyon fontos része, a mire rá akarok mutatni.

Kimondotta ugyanis, hogy az altruista nagy magyar bankkal kapcsolatos elgondolások csakis a szövetkezeti hálózat kiépítése s a s övetségi központ megerősítése által érhető el ez idő szerint. A határozatnak ez a része az, a mi pozitívum s ami erkölcsi és reális értékben föl sem becsülhető. Ezzel akarok egy pár szóban foglalkozni s gazdatársaim figyelmét egy pár lényeges körülményre felhívni.

A mi a magyar bank-tőkénk is szenvedni a kisebbségi sors kalváriáját. A román nemzeti banktól a megillető alapkamatu visszleszámitási hitelt nem élvezték, mert a mindenkori politikai irányzat attól a magyar bankokat elzárta. Kényszerhelyzetükben — nézetem szerint helytelenül — bankjaink az alaptőke folytonos, terv szerű emelése helyett betétpolitikát folytattak, a betétek szinte mesterséges gyűjtésével kiter-

melték a betétesek táborát, kik a bankjainkkal szemben a rideg hitelező szerepét játsszák.

Nem arról van szó, hogy alig pár millió Lei alaptőkéjű bankok száz milliós betéteket kezelnek, — ami önmagában helytelen, — hanem arról, hogy a kezelt vagyon nem az övé, s az rajtuk kívül álló idegeneké, akik egy könnyen előfordulható riadalomnál egyik napról a másikra tönkretelhetik magát a bankot.

Ezeknek a körülményeknek megérzése terelte a figyelmet a meg nem valósítható nagy magyar bank helyett a könnyen megvalósítható s a legideálisabb elgondolást s betöltő nagy magyar szövetkezeti hálózatra.

Tudnunk kell ugyanis, hogy az imperium-változás idején a budapesti országos központi hite szövetkezet kötelékében a lekapcsolt részekben 500-nál több községi hitelszövetkezet működött. Ezeknek nagyrésze ugyan a háborús állapotok miatt vissza ejlődött, vagy egyébként az elszakadás miatt — anyátlan árvaként hanyódott, — vergődött. Amikor aztán néhány vezető emberünk felismerte a szövetkezetekben rejlő nagy gazdasági erőt, a magyarországi Országos Központi Hitelszövetkezettel az elszámolást megejtette s Kolozsváron „Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége” cím alatt központot alakított s a szövetség megkezdte működését. Mindenek előtt kifizették a községi hitelszövetkezeteknek a más uton tán meg sem kapható, de közreműködésük folytán megkapott követeléseket, — helyes, komoly szervező munkával kezdtek a szövetkezeteket életre kelteni s ma hat év után szövetségünk kötelékében 340 szövetkezet (tejszövetkezetek is) működik életképesen s tagjainak száma a 200 ezret, üzletrészeinek, betéteinek és tartalékainak összege a 400 milliót, — s a központunk segítségével a kihelyezések az 500 milliót meghaladják.

Ki gondolta volna még hat év előtt ezt a gyönyörű szédítő eredményt!

S ha elgondoljuk, hogy ezt az eredményt a lelkes, önzetlen központi vezetőség minden hátsó támasz nélkül segélyforrás hiányában érte el, akkor kalaplevéve kell megállanunk az előtt a 200 ezer lelkes szövetkezeti testvérünk s azok önzetlen vezetői előtt, kik filléreiket összeszerelve, azt altruista alapon kezelve és gyümölcsöztetve megmutatták, hogy a tömegben van az anyagi erő s a töm glélekben van az ügyszeretet és altruizmus!

A szövetkezet értelmes vezetősége a hitelező betétesekkel és adósokkal hetenként összejeve mérsékelik a betétkamatlábát, takarékosági hajlamot ébresztenek, igénytelen, de jóra való kis ekzisztenciáknak anyagi erőt kölcsönöznek, segítézik a károsultakat, önkénytelenül megoldják a biztosítás nagy kérdését, önmagában megszerveződik a gazdakör, fölszínre kerül és megtárgyalódik — korcsma helyett — a gazdaság ezer problémája, a hálózat kiépítésével az egyik vidék momentan pénzfeleslegé átvándorol a másik vidék a szövetkezet segítségére, a szövetkezet jövedelméből megoldódik sok súlyos, szociális, népiéleti kérdés, kulturális feladat, az egyházi adók másként megoldatlan kényes ügye, s mert a vezetőség önmagából telik ki s azt legalább eleinte tiszteletbeli állásnak tekinti s így személyi és dologi kiadások minimálisok, lehetővé van téve, hogy 10—20% helyett a betétre adott %-on felül 2—3%-al a kölcsön közvetlenül az adóshoz jusson.

Ha a szövetkezet 1—2%-al magasabb kamatot ad, mint a bank, ott marad a faluban, ha 1—2% al nagyobbat szed, növeli a szövetkezet vagyonát s több jut közcélra, vagy ezen célból tartalékolásra

Van olyan 1928 február havában alakított szövetkezetünk (Udvarhelymegye, — Kibéd), hol a közgyűlés becsületbeli köteletségévé tette a falu népének fölös pénzét 14%-ra betétbe adni, de viszont az igazgatóság a kihelyezésnél 16%-nál többet nem szedhet! Ennek ellenére az idén áprilisben a betét 3 milliót s kihelyezés — központunk segítségével — a 4 milliót meghaladta s ma-holnap minden pénz és adósság a faluban visszakerül, eltűnnek a kölcsönszerzés erkölcstelen alakjai s a nép megszabadul a 20—30 kilométerre fekvő bankok látogatásától.

A jelen kormány által ez év március havában hozott új szövetkezeti törvény sok kedvezményt biztosít a szövetkezeteknek:

az 50%-os adókedvezmény, — a szövetkezeteknél kamatozásra elhelyezett összegek 10 ezer leinél kisebb jövedelmeinek adómentessége, — az alakulás, egybeolvadás, felszámolás, alapszabálmódosítások illeték és adómentessége, az üzleti könyvek bélyegilletékének 75% os mentessége, a telekkönyvi bekebelezések teljes bélyeg és illetékmentessége, az 5000 L-nél kisebb összegek behajtása iránti egész eljárás bélyeg- és illetékmentessége, az egymásközötti levelezések portómentessége stb. stb. olyan nagy

MINERVA

Vezérképviseltek:

Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár, Marosvásárhely, Brassó, Szatmár és Arad.

A társaság foglalkozik a biztosítás minden ágazatával. — Más társaságnál érvényben levő biztosításokat felelősség mellett olcsóbb díjjal átvesz.

Képviseltek: Minden községben. Az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai díjkedvezményben részesülnek.

Allatbiztosítás! Minden gazdának kötelessége a „Minervánál” biztosítani!

Biztosító r.-t.

Igazgatóság: Cluj-Kolozsvár, Regele Ferdinand (Ferenc József-út) 37. sz. Saját székházában.

Főképviseltek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Nagy-Szeben, Lugos, Zilah, Szászrégen, Dés, Gyulafehérvár és Beszterce.

Erdélyrészi képviselőt:

Az Erdélyi Gazdasági Egyesületnél, Kolozsvár, Attila-utca 10. szám.

értéket képviselnek, hogy a jövedelem néhány %-ával fölréne.

A szövetkezetekben kockázatos vállalkozás nincsen, ott leírás nem történik. A központi ellenőrzés pontos s hamar nevelnek arra alkalmas vezetőkből a szükséges mértékig szakembereket. Szövetkezeteink vezetősége a községek legelőkelőbb, értelmesebb, vagyonosabb lakósaiból áll, akikre a nép bizalommal tekint s akik a tőke gyűjtésében s kezelésében jó akarral és körültekintéssel járnak el. A világon a legbiztosabb kihelyezések a szövetkezeteké, (azért nagybecsűek a bankoknál a tárca-váltók!), mert kis apró tételben három aláírásra kihelyezett összegek adósa a falusi emberek, kik nem üzérkednek s kiknek lakásuk, felszerelésük a kölcsönvett összeget egyenként is sokszor felülmulja. Nagyon sok eset van, hogy az egyház község a régi módu pénzkezelést beszüntette, pénzét a szövetkezetbe helyezte s kikötötte, hogy ennek ellenében a szövetkezet az egyház képviselőit válassza be az igazgatóságba s ennek segítségével tulajdonképpen ő maga ügyel pénzére s kiköti, hogy a jövedelem aránylagos része az egyháznak visszaadódjék.

Az a sok millió községi, egyházi és közbirtokossági készpénz, mely sok helyen 8—12 %-ra adódik betétbe és 24—32% között jut vissza kölcsön formájában az egyeseknek, szövetkezeti kezelés mellett nagy, ki sem számítható vagyoni előnyt s értéket jelentne néptömegeink részére. Mindenekelőtt megmentené magának a betét és kölcsön közötti 15—20 %-ot s ha ez a százalék akár a betétkamatra adódik, akár a kölcsönkamat mérséklésére szolgálna, a tömeghez visszajutna s nem szolgálna a tőle távol eső, vezetésben tőle idegen, előtte ismeretlen vizeken evező bankok költséges hivatának fedezetét, vagy a banktőke osztalékát, hanem az saját kezelés mellett megmentődnek saját magának és saját céljaira úgy, hogy az így megmentett értékek — mint a szövetkezet működésének eredményei — könnyen lennének nemes célok szolgálatába állíthatók.

Ha tudtunk mi hat év alatt a közvélemény közönye mellett csupán a szövetkezésben rejő erő segítségével olyan fényes eredményt elérni, akkor biztosra remélem, hogy a fenti határozatok által irányt jölve, az értelmes gazdaközönségünk szives közreműködésével rövid idő alatt nagy méretű eredmények dődnek, minek segítségével nehéz helyzetünkön nagyon sokat javíthatunk.

Ha pénzügyi vezetőink nem tudták megtalálni a tőkét s annak jóakarátát, akkor megtaláljuk mi, a nép között élő tanult emberek.

Ne tekintsük a kínálózkodó gazdag vidékeket — egyszerűen szólva — vadászterületnek, hova olcsó betétre s magas kihelyezésre mehetünk, hanem öleljük fel ezt a nagy nemzeti vagyont s kezeljük tudásunkkal, tiszta magyar lélekkel a nehéz sorsban vergődő magyar tömegeink számára s biztosan állítom, hogy ezért a tömeglélek halála, megérző szeretete fog jutalmazni s a segítségünkkel elért eredmény egy részét készséggel fogja önzetlen célok szolgálatába bocsátani.

A Bankszindikátus az együtt 566 millió lei alaptőkéjének — egyelőre — 1 százalékát felajánlotta szövetkezeti központunk alapítványi üzletreszésének gyarapítására s ha ebből kiindulva továbbra is segítségünkre lesz, ennek jelentőségét a nép felismeri, hálás lesz érte, bizalommal telik el vezetősége iránt s így a szövetkezeti hálózat kiépítése révén olyan nagy megértés keletkezik, ami a politikai összekapcsolódásnál sokkal többet jelent a nagy magyar érzésözösség céljából!

A saját magunk erejének felismerése, összegyűjtése s az abban rejlő önbizalom majd további nagy célok kitzetését is lehetővé teszi!

A gazdasági és hitelszövetkezetek szövetségének Kolozsváron az idén március havában megtartott közgyűlése — szer ny itdványomra — kimondotta, hogy az altruista magyar bank ügye csupán a szövetkezeti hálózat kiépítése, a központ megerősítése által oldható meg s e közgyűlési határozat szives csatlakozás végett nyilvánosságra hozatot.

Akkor még folyamatban volt a bánáti testvéreink által nagy lelkesedéssel felkarolt altruista bank felkarolásának ügye s ezért nem akartam elébe vágni a feltétlenül jótakaró lelkes mozgalomnak s vártam a fejleményeket.

Most az indítványom folytán kimondott központi szövetkezeti határozatra, a bankszövetség és közgazdasági szakosztály említett közgyűlési határozataira támaszkodva, jogot érzek a további lépésre s e lap hasábjain felkérem bármely irányu szervezetségeink vezetőségét, a magyar társadalmunk értékes vezetőit, nagytőkéseinket, földbirtokosainkat, a nép között élő lelkeszeinket, tanítóinkat és községeink vezetőit, gazdatársaimat, hogy a terv megvalósítása érdekében szövetkezeti központunknál üzletreszjegyzéssel, községeinkben szövetkezetek alakításával a munkát a legsürgősebben megkezdeni sziveskedjenek.

Adja az Isten, hogy e gyönyörű mezőn minél messzebb vidékek munkásai találkozassunk s testvéri ölekezéssel foghassuk meg egymás kezét!

Dr. Elekes Dénes

ügyvéd, birtokos,

a Központi Hitelszöv. ig. tagja.

IRODALMI SZEMLE

Az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára a napokban kerül ki a sajtó alól. Felhívjuk a naptárra a gazdák, gazdakörök és szövetkezetek figyelmét. Az E. G. Zs. nélkülözhetetlen zsebkönyve a gazdáknak, mert lexikonszerűleg, dióhéjban minden a gazdák számára szükséges tudnivalókat magában foglalja. A naptár ára 25 lej. Megrendelhető az Erdélyi Gazda kiadóhivatalában.

Der Pflug címen most adta ki az Erdélyi Szász Gazdasági Egylet az 1930. évi zsebnaptárát vászon kötésben, gazdag tartalommal német nyelven. A naptárba a legjobb szász gazdasági szakírók irtak cikkeket és tartalmazza dióhéjban mindazt a naptár, amit egy gazdának tudnia kell. A naptár megrendelhető az Erdélyi Szász Gazdasági Egyletnél Nagyszebenben.

Törvények, rendeletek.

Adókönyvecske. A pénzügyminiszter az összes pénzügyigazgatóságokat felhívja, hogy 1930. január elsejétől kezdődőleg visszavonhatatlanul kötelező erővel érvénybe lépnek az adókönyvecskék minden adónemre nézve.

Megsüntették a kukorica vámmentes behozatalát. A pénzügyminisztérium a napokban közzétett királyi rendelettel megszüntette a kukorica vámmentes behozatalát, amelyet június 8.-án léptettek életbe. Ezután kukorica csak megfelelő vám lefizetése mellett importálható.

Ötszáz lejre szállították le a tejtermékek kiviteli vámját. A kormány gazdasági bizottsága a tejtermékelexport fellendítése végett a tejtermékek vagononkénti 50.000 lejes kiviteli vámját 500 lejre szállította le.

Új dijszabás a vasuti méréseknél. A vasutigazgatóság 1929. december 15.-től a következő mérési díjakat fogja szedni. A kettős tengelyű és a legalább 5000 kg. súlyú, valamint a megterhelt kocsis mérési díja 50 lej. A kettőnél több tengelyű hasonlóképpen legalább 5000 kg. súlyú, valamint a teljesen megterhelt kocsis mérési díja 100 lej. Az idevonatkozó negyedik szakasz egyéb rendelkezései érvényben maradnak. Azonban a helyi dijszabás és pénzbírság behajtására vonatkozó rendelkezések szintén megváltoznak.

EGYLETI ÉLET

Az Erdélyi Gazdasági Egylet alapszabályai.*

I. Az egylet címe, székhelye és pecsétje.

1. §. Az egylet címe: „Erdélyi Gazdasági Egylet”.

Székhelye: Kolozsvár.

Pecsétje: „Societatea Agrară Ardeleană Cluj, Erdélyi Gazdasági Egylet Kolozsvár”. A szöveg alatt az egylet alapítási éve: „1844.”

Ügykezeltési nyelve: a magyar.

II. Az egylet célja és eszközei.

2. §. Az egylet célja: az erdélyi rész általános mezőgazdasági ügyének előbbrevitele, a szakértelem fejlesztése, új és jövedelmező termelési és tenyésztési ágak, irányok és módok bevezetése, egyszóval: a gazdasági gyarapodásának és anyagi jólétének előmozdítása.

Az egylet figyelme és működése tárgyát szolgál:

a) Az állam- és nemzetgazdaság, amennyiben a mezőgazdasággal összefüggésben van.

* Az E. G. E. alapszabályai a kolozsvári törvényszék által 363/20—19 6 sz. a. okt. hó 29.-én jóváhagyván, végre kinyomathatja és a tagok és gazdakörök rendelkezésére bocsájthatja az egylet szokot. Az alapszabályok sorozatos közlését lapunk mai számában megkezdjük.

Ha csodás gyümölcstermelést

akar, permetezzen télen

„SZULFAROL“

kénvegyület permetező szerrel.

Minden gombabetegség, lisztharmat, gyümölcspenész ellen legjobban bevált védelmi szer. Ösztől kora tavaszig, rügyfakadásig permetezzünk 2/0-03 Szulfarol oldattal!

Lerakatok: Aiud-Nagyenyed: Hangya Központ; Alba-Iulia-Gyulafehérvár: Carl F. Jickeli; Arad: Mezőgazdák Kereskedelmi r. t., Sindicatul Viticol Timiş-Torontal; Bistrița-Beszterce: Verkauflshalle; Braşov-Brassó: Krafft & Herberth; Careil Mari-Nagykároly: Spitz Mór; Covasna-Kovássza: Wittenberger Mór; Cernăuți-Csernovic: Schmidt & Fontin; Cluj-Kolozsvár: S. sor F. Gergely; Dej-Dés: Reuniunea Agricolă Someş-Szamosmegyei Gazdasági Egylet; Gherla-Szamos-ujvár: Florian Jakob; Giorok-Gyorok: Michael Schneberger; Ludogul de sus-Felsőludas: Gál Zoltán; Lugoj-Lugos: Camera de Agricultură; Medias-Medgyes: Johann Schmidt; Odorheiu-Székelyudvarhely: Varró Elek; Oradea Mare-Nagyvárad: Reuniunea Agricolă Bihor-Biharmegyei Gazdasági Egylet; Oravița-Oravica: Farmacia Knoblauch; Pancota-Pankota: Ioan Kayser; Satu Mare-Szatmár: Sindicatul Agriculturilor-Gazdasági Egylet; Sibiu-Nagyszeben: Carl F. Jickeli; Sighişoara-Szegesvár: I. L. & A. Hesshaimer; Teremia Mare-Nagyterem: Primăria; Tg.-Mureş-Marosvásárhely: Farmacia Dávid János; Timişoara-Temesvár: I. Faicivici, Bulev. Reg. Ferd. 8.; Iurda-Torda: I. Eszényi

Vértetű ellen

minden sebhelyet megvéd az

»ALMOLA«

* kátrány-készítmény *

A legolcsóbb Arzén permetezőszer!

ARZOLA „45“

olcsóbb mint minden más Arzén permetezőszer.

Szőlőben: megöli a molyt. Cyümölcsben: megöli minden rágó férget.

Lóherében, lucernában: áptionbogár, böde stb. ellen

b) A szakértelem fejlesztése.
c) A szorosabb értelemben vett földmívelés.
d) Gazdasági állattenyésztés, különös tekintettel hazai fajtáink fejlesztésére és nevesítésére.

e) Szőlőtermelés, borászat, gyümölcs-termelés, kertészet.

f) Baromfitenyésztés, méhészet és selyem-termelés.

g) Szövetkezeti hitel, biztosítás és értékesítés, cseléd- és munkás-ügyek.

h) Minden új és hasznosnak bizonyult mezőgazdasági termelési ág.

3. §. Céljait a következő módokkal és eszközökkel szolgálja:

a) A kormány, hatóságok és egyesek megkeresésére szakkérdésekben véleményt ad, ugyancsak — szükséges esetekben — a kormányhoz felterjesztést intéz.

b) Mezőgazdasági törvények és rendeletek helyes és lelkiismeretes alkalmazását társadalmi uton elősegíti, ellenőrzi és ez irányban a kormányzatot támogatja.

c) Minden olyan intézményt, mely a mezőgazdasági közérdekeket nyereszkekés nélkül és helyes irányban szolgálja, megakadályozásában és működésében erkölcsösöt a lehetőségig anyagi segítséget nyújt.

d) Ugyane cél szolgálatára: szakirodalmi kérdésekre pályadíjakat tűz ki, hasznos és gyakorlati szakmunkákat ad ki, vagy azok kiadását segíti, ismerteti az egyes mintagazdaságokat és a vidék különböző pontjain népszerű gazdasági előadásokat rendez.

e) Tanulmányozza az ország rész gazdasági viszonyait, azok iránt adatokat gyűjt, kutatja a hátramaradás okait s törekszik azok elhárításának célszerű eszközeit és a felvirágoztatás módjait a különböző ágakra nézve és a különböző viszonyok közt megismerni.

f) Figyelemmel kíséri más országok és a nagyvilág gazdasági előhaladását, a gazdaság körében tett hasznos újításokat, találmányokat, a bel- és külföldi irodalmat, a viszonyainknak megfelelő irodalmi műveket saját könyvtárába megszerzi, azokat, valamint a hasznos találmányokat s újításokat is alkalmas módon ismerteti, terjesztésükre közreműködik és a hazai gazdasági irodalom gyarapítására tehetsége szerint segít.

g) Tagjait és lehetőleg a működési terén élő egész gazdaközöniséget minden szükséglete beszerzésénél és produktuma értékesítésénél támogatja.

h) Működéséről évenként kimerítő jelentésben beszámol, mindig vázolván abban azon év általános gazdasági állapotait is.

III. Az egylet vagyona és jövedelmi forrásai.

4. §. Az egylet alaptőkéjét a befizetett alapítványi összegek, adományok és hagyományok és az évenként tőkésíthető jövedelmi feleslegek képezik. Az alaptőkének egy része sem költhető el s annak a legreálisabb közcélú vállalatokba való befektetése is csupán a 13. paragrafus f. pontjában körülírt közgyűlési határozattal engedélyezhető.

5. §. Az egylet elköltethető jövedelmei a következők: az alaptőke kamatai, tagsági díjak, az egylet által alapított, vagy támogatott közcélú szövetkezetek, vállalatok és intézetektől járó osztalékok és minden olyan rendkívüli bevétel, melynek tőkésítését a választmány el nem határozza.

IV. Az egylet tagjai, azok jogai és kötelességei.

6. §. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” tagja lehet minden feddhetetlen jellemű, — földbirtokkal bíró, — mezőgazdasággal gyakorlatilag foglalkozó, vagy a mezőgazdaság érdekében bármely téren működő egyén, vagy jogi személy.

7. §. Az egylet tagjai lehetnek:

- alapító-,
- rendes-,
- tiszteletbeli- és
- levelező tagok.

a) Alapító tag az, aki az egylet pénztárába a közgyűlés által megállapított alapítványi díjat készpénzben, vagy ennek megfelelő tőkéletesen biztosított és nem kevesebb, mint évi ötös kamattal jövedelmező kötelezvényben leteszi.

b) Rendes tag az, aki kötelezi magát, hogy a közgyűlés által megállapított tagsági díjat hat éven át befizeti az egylet pénztárába.

c) Tiszteletbeli tagokká a közgyűlés oly kiváló egyéneket választ, akik az egylet- és általában a mezőgazdaság ügy szolgálatában kimagasló érdemeket szereztek.

d) Levelező tagokká a választmány olyan egyéneket választ, akik az egylet működésének buzgó támogatás, hasznos szakközlemények és tudósítások beküldése által, vagy bármi más — az egyletet érintő — közérdekű munkásságukkal arra magukat érdemesekké tették.

8. §. Az egylet tagjait a tiszteletbeli tagok kivételével a rendes tagsági kötelezvény szabályszerű aláírása vagy a tagsági egész összegnek befizetése után, mindég az igazgatóválasztvány veszi fel.

Levelező tagok, ha azok egyszersmind egyleti tagok is, a választmány által minden tagságdíj fizetése alól felmenthetők.

9. §. A tagok jogai:

a) Az egylet közgyűlésein minden tagnak megjelenési és tanácskozási joga van, szavazati jogot csak az alapító, rendes és tiszteletbeli tagok gyakorolhatnak.

b) A szavazati jog csak személyesen gyakorolható és egynél több szavazata egy tagnak sem lehet.

c) Testületek és hatóságok szavazati jogukat egy állandó megbízott útján gyakorolják.

d) Mindennemű anyagi előnyben és kedvezményben, melyet az egylet hatóságoktól, testületektől és cégektől nyer, vagy szerez, az összes tagok részesülnek.

e) Az egylet könyvtárát minden tag — a választmány által megállapított ügyrend szerint — használhatja.

f) Az alapító-tagok nevei az egyleti tagok névjegyzékében haláluk után is vezetettek.

g) Minden tag „az Erdélyi Gazdasági Egylet tagja” címet használhatja.

h) A tagok az igazgatóválasztmány által megállapított díj lefizetése ellenében tagsági oklevél kiszolgáltatását kívánhatják.

10. §. A tagok kötelességei:

a) Önként vállalt alapítványi, vagy más tagságdíj fizetési kötelezettségüknek pontos és szabályszerű teljesítése.

b) A választás után, vagy máskülönben elvállalt kötelezettségek és teendők teljesítése, az egylet céljainak mindenkor buzgó támogatása és azok elérésére közreműködés.

11. §. A tagsági jog megszűnik:

- A tag halálával,
- a tagsági kötelezvény lejártával,
- a tag hitelesen igazolt fizetésképtelensége esetén a választmány felmentése által,
- kizárás által, amennyiben valamely tag a közlisszesség — és a becsülettel össze nem egyeztetendő tényt követ el, akár pedig az egyletnek tudva anyagi, vagy erkölcsi kárt okoz.

(Folyt. köv.)

**Aki a Minerva Biztosító R. T.-
nal biztosít, az közvetve az egyesü-
letet is támogatja és így érdekeinek
hathatósabb védelmét mozditja elő.**

Gazdaköri szervezeti szabályzat.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 363/20/1926 kolozsvári törvényszéki szám alatt kormányhatóságilag jóváhagyott alapszabályainak keretein belül működő gazdakör szervezeti szabályzata.

I. FEJEZET.

A gazdakör címe, székhelye, pecsétje és működési köre.

1. §. A gazdakör címe:
gazdakör, székhelye:

2. §. A gazdakör pecsétjének felirata: a gazdakör címe és alakulási éve.

3. §. A gazdakör működési területe:község határa.

II. FEJEZET.

A gazdakör viszonya az E. G. E.-hez.

A gazdakör az Erdélyi Gazdasági Egylet kormányhatóságilag jóváhagyott alapszabályainak keretein belül működik.

A gazdakör az Erdélyi Gazdasági Egylet, illetve vármegyei szervének tagjai sorába, mint olyan belép és e tagsági minőségben ugyanazon jogok illetik és kötelezettségei terhelik, minőket a mindenkor alapszabályok előírnak.

III. FEJEZET.

A gazdakör célja és annak elérésére szolgáló eszközök.

4. §. A gazdakör célja: az általános mezőgazdaság ügyének előbbrevitele; a szakértelem fejlesztése; új és jövedelmező termelési és tenyésztési ágak, irányok- és módok bevezetése, egyszerűen: a gazdaosztály gyarapodásának és anyagi jólétének előmozdítása.

5. §. A cél eléréséhez a következő eszközök szolgálnak:

a) A célszerűeknek ismert gépeket vagy maga beszerzi és tagjainak díjért használatra adja vagy azoknak kibérlése iránt intézkedik.

b) A takarmánytermelés fejlesztése, legelők javítása és bérlése, a legelőügy szabályozása által az állattenyésztés felvirágzását előmozdítja.

c) A hasznosoknak tapasztalt újabb növényekkel kísérleteket végeztet és azokat meghonosítja.

d) Gazdasági hitelintézetet, termény- és árucsernokot, olvasó-ört, népotthont, háziipari műhelyeket és földmi es iskolát állít fel.

e) a kormányhoz és egyéb hatóságokhoz, egyesületekhez céljainak elérése érdekében az Erdélyi Gazdasági Egylet, illetve annak vármegyei szerve útján feliratokat, előterjesztéseket és átiratokat intéz.

f) A mezőgazdálkodás, földmívelés, állattenyésztés terén feltűnő szorgalmat tanúsító és aránylag legnagyobb eredményt felmutató gazdákat érem-, pénz- vagy dicsérő-oklevelekkel jutalmaz.

g) Időnként gazdasági terménykiállítást rendez, hol a legkitűnőbb termények előállítását érem-, pénz v. dicsérő-oklevelekkel jutalmazza.

h) Ingatlanoknak vételére, bérlésére, áruverése alkalmával tagjainak érdekében közbenjár.

i) Az Erdélyi Gazdasági Egyletet, illetve annak vármegyei szervét, a községi előjáróságot a gazdasági ügyekben tájékoztatja, azoknak elintézésében támogatja.

j) Szak- és napilapokat járát, könyvtárat létesít.

IV. FEJEZET.

Tagok.

6. §. Gazdaköri tag lehet minden feddhetetlen jellemű s a mezőgazdálkodás iránt érdeklődéssel viselkedő férfi és nő, továbbá jogi személy.

7. §. A gazdakör tagjai: alapító és rendes tagok.

8. §. a) Alapító tag az, ki a gazdakör pénztárába évenként annak első negyedében leu fizet. A belépés mindíg az illető

évek január hó 1-től számítottak és pedig hat évi fizetési kötelezettséggel.

9. §. Az alapító tagsági díj készpénzben vagy ennek megfelelő, a gazdakör céljaira szolgáló más értékben is befizethető.

10. §. Az alapító és rendes tagokat a közgyűlés veszi fel.

11. §. A tagok belépésük által elfogadják a gazdakör szervezeti szabályzatát és magukra nézve kötelezőnek elismerik.

V. FEJEZET.

A tagok jogai és kötelezései.

12. §. Az alapító és rendes tag tanácskozó, indítványozó és szavazati joggal bír, választó, választható és élvezi a gazdakör által nyújtható összes kedvezményeket. Magán személyek jogait csak személyesen, a jogi személyek pedig meghatalmazott képviselő által gyakorolhatják.

13. §. A tagsági jogok és kedvezmények csak azokat a tagokat illetik meg, akik az évről nincsenek hátralékban.

14. §. Az a gazdaköri tag, ki a gazdakörnek köztudomásúlag anyagi, vagy erkölcsi kárt okoz, a szervezeti szabályzatot nem tartja be, tagtársival szemben összeférhetetlenséget, az elnökséggel, vagy a tisztviselőkkel szemben tiszteletlenséget tanúsít, a közgyűlés által kizárható.

15. §. A tagság megszűnik a községből való eltávozás, elhalálozás é kizárás által. Az elhunyt tagnak hátralékait az örökösök kötelesek megfizetni.

16. §. Az a tag, ki hat évi tagsági kötelezettségének lejárt előtt 30 nappal kilépését írásban be nem jelenti, újabb hat évre tagnak tekintendő.

VI. FEJEZET.

A gazdakör vagyona és jövedelmi forrásai

17. §. A gazdakör alaptőkéjét a befizetett alapítványi összegek, adományok és hagyományok és az évenként tőkésíthető jövedelmi feleslegek képezik. Az alaptőke nem költhető el és annak a legrealisabb közcélú vállalatokba való befektetése is csupán közgyűlési határozattal engedélyezhető. A gazdakör elkölthető jövedelmei a következők: az alaptőke kamatai, tagsági díjak, a gazdakör által alapított vagy támogatott közcélú szövetkezetek, vállalatok és intézetektől járó osztalékok és minden olyan rendkívüli bevétel melynek tőkésítését a közgyűlés el nem határozza.

VII. FEJEZET.

A gazdakör szervezete.

18. §. A gazdakör ügyeit intézik: a) közgyűlés, b) az elnökség, c) a tisztviselők.

A) A közgyűlés.

19. §. Közgyűlés évenként négyszer, évnegyedenként tartandó.

Rendkívüli közgyűlést sürgős és fontos ügyek elintézése végett szükség esetén legalább is 5 tagnak kívánatára az elnök hívhat össze, vagy tartozik összehívni.

A közgyűlési meghívó a tagoknak olyan időben küldendő meg, vagy oly időben teendő közzé a szokásos módon, hogy a tagok arról a gyűlést megelőzőleg 3 nappal tudomást szerezhessenek.

A közgyűlésen az elnök, vagy alelnökök egyike, ezeknek akadályoztatása esetén pedig a közgyűlés által kijelölt helyettes elnököl. Az előadói tisztelet a titkár, a jegyzőkönyv vezetése pedig a jegyző, vagy az elnök által arra kijelölt tag végzi.

20. §. A közgyűlés tárgyai minden év első közgyűlésen:

- elnöki megnyitó.
- titkár jelentése a múlt évi működésről és tervezet a teendőkre nézve.
- zárószámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása,
- költségvetés megállapítása,
- gazdaköri tőkének hovatfordítása, ingatlan vagyonnak szerzése vagy eladása,
- indítványok tárgyalása,
- elnök, alelnökök, titkár, jegyző, pénztárnok és 2 számvizsgáló önk megválasztása.

A közgyűlés határozatképes, ha a tisztviselőknél kívül legalább 5 tag van jelen. Ha a tagoknak ekkora száma nem jön össze, akkor legalább 8 napal későbbi időpontra új közgyűlés hívandó egybe, mely a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határoz.

Tag kizárását tárgyaló határozatok mindenkor titkos szavazással hozandók.

21. §. A közgyűlés egyéb határozatai közfelkialtas vagy felállás általi szavazással általános szavazó többséggel hozandók.

22. §. A szervezeti szabályzat vagy az alaptőke állagának megváltoztatására vonatkozó határozatok hozatalához szükséges, hogy a jelenlevő tagok legalább $\frac{2}{3}$ -ad része a megváltoztatás mellett nyilatkozzék.

23. §. A közgyűlésről vezetett jegyzőkönyvet az elnök és jegyző hitelesítik.

B) Az elnökség.

24. §. Az elnöki teendőket végzi az elnök és 2 alelnök, akiket a közgyűlés 3 évre választ.

25. §. Az elnök hatásköre:

- Képviseli a gazdakört a kormány, hatóságok, egyesek és a nagyközönséggel szemben törvény előtt és törvényen kívül.
- Állandó felügyeletet gyakorol a tisztviselő, a gazdakör minden működése, összes vagyona és egész ügykezelése felett.
- A közgyűlést összehívja és tárgyalásait vezeti.

d) A költségvetés szerint a kiadásokat a pénztárból utalványozza.

e) A pénztár bármikor, de évenként legalább egyszer a titkár és legalább egy számvizsgálónak jelenlétében megvizsgálja.

f) A kiadványokat a titkárrel együtt aláírja.

g) Az egyesület pecsétjét őrzi.

26. §. Az elnököt akadályoztatása esetén, az alelnökök val melyik helyet esíti megválasztási sorrend szerint.

C) Tisztviselők:

Titkár.

27. §. A titkár 3 évre választatik.

A titkár kötelezései:

- őrzi az egyesület iratait,
- az üléseknek rendes előadója és az ügyeke tárgyalásra előkészíti,
- szerkeszti az időszaki jelentéseket, hírlapoknak szánt közleményeket, végzi az egyesület mindennemű levelezéseit.

Jegyző.

28. §. A jegyző 3 évre választatik.

A jegyző kötelezései:

- vezeti az ülések jegyzőkönyveit és kívánatra kiállítja a jegyzőkönyvi kivonatokat,
- támogatja és szükség esetén helyettesíti a titkárt.

Pénztárnok.

29. §. A pénztárnok 3 évre választatik.

A pénztárnok kötelezései:

- felelőség mellett kezeli a gazdakör pénztárát, minden jövedelmet ő vesz be, mint

den kiadást elnöki utalványra és nyugta mellett ő teljesít, a hátrlé ok kimutatását, a pénztári számadást a közgyűlés által meghatározott form szerint vezeti,

b) az alapítványi tőkéket és a nagyobb pénztári folyó készleteket gyümölcsöszteti,

c) a gazdaköri tagokról rendes nyilvántartás vezet,

d) az év első negyedében a múlt évi zárószámadást, vagyonsmérleget és leltárt elkészíti és minden évben az első közgyűlés elé terjeszteni tartozik.

VIII. FEJEZET.

A gazdakör feloszlása.

30. §. A gazdakör feloszlását a közgyűlés határozhatja el. Ily határozat hozatalához szükséges, hogy az összes tagok $\frac{2}{3}$ -da a feloszlás mellett határozon.

Feloszlás kimondása esetén a meglévő vagyon az Erdélyi Gazdasági Egyletnek, illetve vármegyei szervének gyümölcsözölőleg való kezelésre átadandó.

Jelen szervezeti szabályzatot tárgyalta és elfogadta-i gazdakör-t-év-hó-n. tartott közgyűlésén.

Hitelesítők:

elnök.

jegyző.

Fenti szervezeti szabályokat az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-álasztmány-év-hó-napján tartott ülésén tárgyalta, azokat valóztalanul elfogadta és a gazdakört mint az EGE fiókját megalakítottak nyilvánította.

Kolozsvár, 19-év-hó-n.

elnök.

(P. H.)

titkár.

Jóváhagyták az E. G. E. alapszabályait.

Az E. G. E. alapszabály ügye végre befejezést nyert, amennyiben a héten az egylet kézhez vette a gazdaköri fiókok alakíthatása érdekében eszközölt és a törvényszék által kívánt módosításokkal kiegészített új alapszabályt. Az alapszabály jóváhagyásáról szóló végzést az egylet leküldte Bukarestbe a hivatalos lapban való közzététel céljából, — az alapszabályt pedig végre nyomdába adta, hogy azt az érdekelteknek megküldhesse. Az E. G. E. alapszabályainak jóváhagyása után, remélhetőleg a falusi gazdaköri fiókok szervezeti szabályai és jóváhagyást nyernek és rövidesen megkezdhetik a gazdakörök és működésüket a törvényes keretek között.

Az E. G. E. Cukorépatermelői Szakosztályának aradi tagozata Aradon gyűlést tartott Purgly László tagozati elnök elnöklése alatt. Alföldy Pál g. e. titkár terjesztette elő tárgyalásra a tagozatnak az aradi cukorgyárral az 1930 évre kötendő répatermelői szerződés tervezetét. A tervezet a régi szerződés egy néhány pontját módosítja. Észert az előleg után a termelők nem fizetnek kamatot. A gyár késedeimes fizetés esetén 18% kamatot fizet a termelőknek. A termelők a szeletjárandóságuk felett szabadon rendelkeznek, azt eladhatják. A répa alapárát az átadástól számított 20 nap alatt a kis- és nagytermelő részére egyaránt kifizeti a gyár. A népes gyűlésen a központ részéről Török Bálint szakosztályi előadó volt jelen.

Minden céltudatos gyümölcstermelő részére nélkülözhetetlen a gyümölcsfak betegségei és kártevői ellen

Kérjen ingyen
ismertetőt!

Télen: „DENDRIN vagy NEO-DENDRIN“

vízben oldódó gyümölcsfakarbolineum „SOTOR“ hernyónyv, Avenarius-féle OLYÓVIASZ és POMRIN vértelükátrány.

Nyáron: „POKSIN“ nyári permeterölőszert

Románia részére gyártja és forgalomba hozza: MOSKOVITS I. PARTEPEK R.-T. CRAIEA.

Gazdaggyűlés Gyaluban. Az E. G. E. kolozsmezei propaganda körútjának első állomása Gyalu község volt. — A gyalui körletgyűlésen szép számmal jelentek meg a gyalui gazdákon kívül a kis és nagykapusi, magyarlónai és szászfenesi kisgazdák is. A gyűlést *Adv Elemér* ref. lelkész nyitotta meg, majd *Török Bálint*, az E. G. E. titkára ismertette a magyar kisgazdatársadalom szervezkedésének súlyát és jelentőségét gazdasági szempontból és gazdakörökbe való tömörülésre hívta fel a környék minden magyar kisgazdáját. Utána dr. Bibó Béla kiskapusi és Pünkösdy Lajos magyarlónai ref. lelkészek beszéltek még. A gyűlés befejeztével három gazdasági tárgyú film került bemutatásra, amelyeket a falu apraja és nagyja sok tanulsággal és élvezettel szemlélte végig. Az E. G. E. legközelebbi gyűlése Kolozsmezejében Tordaszentlászlón lesz dec. 1-én, amelyre Magyarfenes, Alsóhája és a szomszédos községek gazdái fognak felvonulni. A gyűlés d. u. 3 órakor kezdődik.

Az E. G. E. tájékoztatója a heremagtermelő gazdák számára. Több erdélyi napilapban olyan értelmű cikkek jelentek meg, amelyek szerint a földművelésügyi miniszter a szatmári gazdasági kamara felterjesztésére adott válaszában értesítette a kamarát, hogy a kolozsvári állami magtiszttó állomás a *külföldi árak megfelelően átvesszi 40—42 leiert a gazdák heremagkészletét takarítás és értékesítés végett.* Több oldalról vett megkeresés alapján az E. G. E. utánajárt a dolognak s mihezertartás végett az alantiaikat hozza az érdekelt gazdák tudomására. Az állami vetőmagvizsgáló állomáshoz semmiféle ilyen tárgyú rendelet vagy leirat a kormánytól nem érkezett. A kolozsvári Mezőgazdasági kamara vásárolt egy heremagtisztító berendezést, de még helyisége sincsen, ahova azt felállítsa. Ennek egész szezont alatti teljesítő képessége mindössze 20—30 vagon és a jelzett rendelkezésről a kamara nem tud semmit. — Mindenesetre az bizonyos, hogy az erdélyi gazdák a lóheremagkereskedőknek ki vannak szolgáltatva, mert bár jelenleg a németországi piacon a naturel áru eléggé keresett és ára az ottani piacon 38—40 leinek felel meg, gazdáink a legjobb magvakért sem kapnak 14—19 leinél többet. Ennek pedig az az oka, hogy csak arankamentes magot szabad kivinni, továbbá a lóheremagkereskedelem a törvény értelmében autorizációhoz van kötve, tehát az országban más nem vásárolhat nyersárut, mint 5—6 nagy, kartellált képző cég és annak ügynökei, akik időközönkénti összejövetelükön úgy állapítják meg a lóheremag árát, amint nekik tetszik. Ezen csak úgy lehet segíteni, hogyha a nyers lóheremag kivitelét a miniszterium felszabadítja, főleg, ha megszünteti a korrupt autorizációs rendszert és szabad utat enged a konkurrencia érvényesülésének. Ebben az esetben a nyersmag ára nem 16 lei, hanem legalább is 28 lei lenne.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1926. 27. 28 évre 850 lei tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: S. hmidt R. De ta.
 1928 évre 350 lei tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett Szabó F. Kolozsvár. Veress J. Kirlibaba (25 L.)
 1929 évre 300 lei tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Gitta B. Temesvár. Bíró P. P. polc (30), Grella A. Egerszeg, Köblös I. Magyar-nemegye, Dancs S. Mesezve, dr. Elekes A., dr. Pusztay K., Brutsi L., Kolozsvár, Petró Gy. Szatmár.
 1929 évre 350 lei tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: N. Natácy G. Puj, Zathureczky K. Na ta, Gyeryóvidéki G. zd. Egy. Gysztmiklós (150) Vm. Gazdasági Egy. Zilah, Heiczegh J., rad. Cs. Ázár L. Millye (150 L.) Incze I. Kmarka falva (1927—28 évre 5 0 L.) dr. G. bányi I., Berényi Gy., dr. Gyergyay Á. dr. Böszörményi S., ifj. Iles V., Borbély K. (200 L.) Kolozsvár, Muzsnay F., Mszengyel, Sigmond A. Hüdalmás, Gazdákör Sz. ovány, Grella A. Egerzei, H. nn és Társz, dr. Silay I. Kolozsvár, G. zd. és Hitelszöv. Szövetsége, dr. Jelen Gy., Szabó F., br. Jósika G. (150 L.) Róm. Kath. Status Ig. Kolozsvár, Köblös I. Bodonkut, S. epesy J. Mbogát. Künnle J. Sepsiszgyörgy, Veress J. Kirlibaba (20.) L.) Hitelszöv. tkezet Var. ya. (150 L.)
 1930 évre 300 lei tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Mánásy A. Keresztvá.

Vegyes közlemények

Bánffy György gr. A régi Magyarország egyik ismert személyisége dőlt ki az élők sorából. Losonci *Bánffy György* gróf, volt királyi főajtónállómester nyolcvanöt esztendőskorában meghalt. Bánffy György gróf, aki 1844-ben született ősrégi erdélyi nemzetségből, egészen fiatalon lépett a közpályára. Előbb a vármegye szolgálatában volt, majd politikával kezdett foglalkozni és képviselő lett. Évtizedeken át volt képviselő, majd elfoglalta helyét a főrendiházban és tagja volt a delegációnak is. Az erdélyi református egyházkerületnek főgondnoka volt. Elnöke volt az E. G. E. Lótenyészeti Szakosztályának. Elnöke volt annak idején a Vörös Kereszt Egyesület kolozsvári fiókjának. Öreg korában visszavonult a nyilvános szerepléstől és Bonchidára tért, ahol ottani kastélyában csendes visszavonultságban töltötte napjait, amíg most az agkori gyengeség őseihez szólította. Halálát fia, *Bánffy Miklós* gróf volt magyar külügyminiszter, valamint leánya, Katinka, férjzett *Barcsay Tamáné* és nagy rokonság gyászolja.

Nemzetközi baromfikiállítás Budapesten. A Baromfitenyéztők Országos Egyesülete a földművelésügyi kormány és az összes gazdasági intézmények támogatásával folyó évi december hó 5-től 8-áig rendezti VI. nemzetközi baromfikiállítását, amely iránt nemcsak Magyarországon, hanem a szomszédos államokban is igen nagy érdeklődés nyilatkozik meg. A kiállítással kapcsolatban többnapos tanfolyam lesz, amelyen a legfontosabb kérdések kerülnek tárgyalásra, ugymint az állami ellenőrzés lényege, célja és hatása a baromfitenyésztés fejlődésére, a tenyészállat kiválasztás és törzskönyvelés, telepberendezés és ólpi és mesterséges keltezés és nevelés, takarmányozás, a baromfibeetegségek elleni védekezés, baromfibi biztosítás stb. Nagy érdekessége lesz a kiállításnak a házinyul- és galambcsoport, amely igen gazdag szokott lenni.

Megsemmisülés veszedelme fenyegeti az erdélyi, bánági és bukovinai katasztert. A földművelésügyi miniszterium új szervezeti szabályzata végzetesen hibás az Erdélyben, Bánátban és Bukovinában létező és a nyugati államok mintájára megszervezett kataszteri és telekkönyvi, tehát minden modern állami berendezésben nélkülözhetetlen intézmények szempontjából. A szabályzat egyik legfőbb hibája az, hogy annak értelmében a jövőben csak Bukarestben lesz a kataszteri igazgatóságnak kataszteri, tagosítási és talajjavítási főosztálya, míg a tartományi igazgatóságok székhelyén csak mint irodák fognak működni. A törvény ahelyett, hogy a fennálló és szakavatott mérnökökkel, jogászokkal és gazdaszókkal rendelkező intézményt megerősítette volna, úgy rendelkezik, hogy a kolozsvári és csernovitzi kataszteri és telekkönyvi vezérfelügyelőségek, valamint az erdélyi, bánági és bukovinai felügyelőségek megszűnnek és helyettük csak egy-egy iroda (biro) fog működni Kolozsváron, Temesváron és Csernovicban. — Ezen fontos intézmények vezetése tehát átsiklott Bukarestbe, ahol eddig ilyen intézmény nem volt és a fontos kérdések gyakorlati tudással nem rendelkező tisz viselők hatáskörébe kerülnek. Önkéntelenül felöltik a kérdést, hogy mi lesz Erdélyben a tulajdonjoggal, a jelzáloghitellel, a kataszteri és a telekkönyv összhangjával, az adófizetéssel és mivel fogja Erdély és a Bánág közönsége külföldi hiteligenveit alátámasztani? A gazdasági hitelt rendkívül károsan fogja befolyásolni az erőszakosan végrehajtott egységesítés. Az összes erdélyi és bánági származású minisztereknek, szenátoroknak és országgyűlési képviselőknek feladatuk és kötelességük, hogy megmentsék Erdélynek és Bánátnek ezeket a kitűnő intézményeit.

Hirek a Csikvármegyei Gazdasági Egyesület köréből. A Csikvármegyei Gazdasági Egyesület jogi személyiségének elismerése és cégjegyzése iránti kérést az egyesület elkészítette s a törvényszékhez beterveztette. A gazdakörök a vármegye 26 községében már megalakultak s az előmunkálatok a többi községekben is folyamatban vannak s a vezetőség a nyári gazdasági munkák miatt megszakított működését újból megkezdve arra törekszik, hogy év végéig valamennyi község be legyen szervezve az egyesület kötelékébe. E hó 10-én a csikszenttamási gazdakör alakult meg száznál több taggal. Elnöknek Ágoston József ny. igazgató-tanítót választották meg, ki mint a tűzkárosultak segélyező bizottságának elnöke is igazi lelkes, odaadó, önzetlen munkásságot fejt ki, hogy a balsors által sújtott falu népét felemelje. A csikszeredai gazdakör nov. 17-én alakult meg. A terményfölöslegek értékesítése iránt kiterjedt levelezést és propagandát folytat az egyet nemcsak belföldön, hanem a szomszédos országokban is; volt is némi kereslet, de még az itt-nieknél is alacsonyabb áron s így az export nem sikerült. A brassói mezőgazdasági kamara 50 százalékos kedvezményrel 200 métermázsa mésznitrogén és 150 métermázsa szuperfoszfát műtrágyát osztott ki a gazdaköröknek. A mezőgazdasági kamara által korlátlan mennyiségben ígért műtrágya a fenti mennyiségre zsugorodott össze s az is az őszi vetés után érkezett.

Mihalache földművelésügyi miniszter bizottságot nevezett ki az állami erdők kommercializálásáról szóló törvényjavaslat elkészítésére. A készülő törvénytervezet szerint a Casa Padurilor, Casa Autonoma a Padurilor a Statului néven alakul át. A törvénytervezet az őszi ülésszakban kerül parlament elé.

A dévai mezőgazdasági kamara rendez évi közgyűlésén az igazgatósági jelentésben megemlíti, hogy Déván mezőgazdasági múzeumot akarnak létesíteni, evégből az év folyamán a kamara már is beszerzett állattani anatómiai preparátumokat és különböző gyűjtésekre alkalmas kazettákat. A kamara tenyészbikákat szerzett be, amelyeket a községekben osztott szét és pedig 23 szemintáli és 44 pingaudi bikát. A kamara az év folyamán 358.275 lej értékű vetőmagot vásárolt, állathizlalási kísérletekre 24.017 lejt költött a kamara. — A vetőmag vásárlása közt szerepel 10 vagon burgonya. Azonkívül a kamara kiosztott a megye 32 községében 425 ezer akácfaültetvényt, amely ültetvényeket a kamara nevelte.

Szemérmetlen üzérkedés folyik az agrárreform kapcsán kiosztott földekkel. Köztudomású, hogy az agrárreform rendén egy egész sereg olyan ember kapott földet, akik azt nem művelik meg sajátkezűleg, akiknek nem is volt szüksége és akik nem is voltak rászorulva a csöstől jött áldásra. A sok közismert eset után most *Várady Gábor* panaszolja el 70 sepsiszentgyörgyi magyar kisgazda család kálváriáját, akiktől 1600 L.-es holdankénti áron vették el földjeiket és most 100—150.000 L.-es u. cs. holdankénti áron ajánlják megvételre a kisajátítást szenvedetteknek. A parasztpárti kormány szóvalánul nézi a földművelő népnek a kiuzsorázását. Ilyen körülmények között a földművelésügyi miniszter hiába szavazta meg az 500 millió hiteletet a mezőgazdaság fejlesztésére, mikor a milliók mind azoknak a szepébe folynak, akiknek a föld csak a vele való szemérmetlen üzérkedésre és nem a termelés fejlesztésére szolgál. Akik így használják fel a földet, piócái a földművelő népnek és nem produktív munkásai annak. — A magyar okleveles gazdasztisztek és gazdasági ispánok, az ik hivatásos, képzett munkásai a földnek, azok nem részesültek belőle és nagy családjaikkal az utcára kerültek és „bármilyen” állás betöltésére vállalkoznának még ma is, ha kapnának.

Gyergyószárhegy, Csikvármegye egyik legtekintélyesebb községe, szép példáját adta a székely erőnek és alkotásnak. Három millióval birtokossági kulturházat épített, melynek felavatása november hó 24.-én volt nagy ünnepek között.

A Kolozsvári Gazdasági Egylet Balázs István elnöke alatt népes gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a kolozsvári kisgazdák részére két kosárkötő tanfolyamot rendeznek. A tagok fejőstehenei részére 5 vagon korpát szereznek be közösen. Kijelöltékerületenként a kiosztásokat is. A tagok használatára az egylet két triórt vásárolt 20.000 lei értékben.

Ujabb akadály a román gabona előtt. Az agrárállamok küzdelme, amelyet terményeik elhelyezése érdekében folytatnak, úgy látszik, semmi eredménnyel nem jár. Németország az árpa beviteli vámját 150 százalékkal felemelte, belföldi termelésének védelmére.

A Magyar Földhitelintézet előkészítésére kiküldött bizottság november hó 15.-én Kolozsváron ülést tartott, melyen megállapította az intézet alapszabálytervezetét és az alapítási okiratot is megszövegezte. Ezekután most már rövidesen beindul a munka a földhitelintézet megalapítása érdekében, mellyel remélhetőleg a gazdatársadalom terhein nagymértékben lesz könnyítve.

Gyümölcsöt, zöldséget csak kilóra szabad árulni. Dicsőszentmártonban a hetivásáron a rendőrség és mértékhatóság hivatal közegei eltiltották a gyümölcs és zöldségfélék vékával való mérését. Vékövel csak gabonaféléket szabad árulni.

Likvidálták a lengyelországi német telepesek ügyét. Kisebbségi szempontból nagyjelentőségű egyezmény létesült Németország és Lengyelország között öt évig huzódott tárgyalások eredményeként. A lengyel kormány kötelezte magát, hogy ezentúl nem sajátít ki több német telepes birtokot és a visszavásárlási jogot nem gyakorolja a németekkel szemben. Ennek természetes következménye az, hogy most már rövidesen elintézték fognak nyerni azok a panaszok, amelyeket a lengyelországi németek tömegesen adtak be a Népszövetséghez. A szerződésben 50.000 hektár föld likvidálásáról mondott le a lengyel kormány. Azok a német telepesek, akik 1929. szeptember 1.-én földjükön laktak, egyszersmindenkorra mentesek a kisajátítástól. Posen és Keletporoszország Lengyelországhoz csatolt területeinek németisége így megszabadult a fenyegető veszedelemtől. A szóban forgó ingatlanok körülbelül 60 millió marka értéket reprezentálnak. A visszavásárlási jogról való lemondás további 12.000 német parasztagaságot ment meg, körülbelül 60—80 000 lélekszámmal. Az így megmentett föld értéke körülbelül 150—200 milliót tesz ki.

Velőmagbeszerzési hitelt kapott Torda és Szatmár megye Bukarestből jellelik: A földművelésügyi minisztérium Tordamegyének 257.000, Szatmár megyének pedig 100 000 lej hitelt folyósított az illető mezőgazdasági kamarák útján, vetőmag beszerzésére.

Helyreigazítás. A sepsiszentgyörgyi kiállításról szóló beszámolóknak alkalmával közleményünknek a kiállítás támogatásáról szóló részében azt írtuk, hogy Csiki József (Barót) 1000 L. adományt küldött a kiállítás céljára. Miután később sorok az utavány szelvényén nem voltak, a feladó adományként könyveltük el az összeget. A baróti gazdakör érdemes vezetőségétől most arról értesülünk, hogy az adományt a gazdakör küldötte, Csiki József pénztárnoka a gazdakörnek. A szelvény hiányos kiállításából származó téves nyugtázást a nyilvánosság előtt készéggel igazítjuk helyre. Nem mulaszthatjuk el ezután is kifejezni köszönetünket és elismerésünket a gazdakör derék vezetősége előtt közérdekű áldozatkésztségéért.

PIAC.

A tojásexport egységes irányítása céljából a kormány standardizálni akarja a tojás-kereskedelmet. A standardizálásra — beavatott körök szerint — azért van szükség, mert az utóbbi években a romániai tojás fokozatosan elvesztette nemzetközi piacait, az innen exportált áru selejtes volta miatt.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lei. Vastag betűvel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

Ispánt keresek tanyai gazdaságba állandó, gyermektelen, szerény igényűek ajánlatát kéri Sigmund Ákos Hida. 276-

„Transylvania“

Faiskola és Szőlőoltványtelep Aiud—Nagyenyed.

Nagyobb mennyiségű fa- és szőlőoltvány a legolcsóbb árban beszerezhetők.

Árjegyzék ingyen! 266

Szőlőoltványok

Amerikai sima és gyökeres vesszők legjobban és garantált fajtisztán kaphatók

Caspari Fr.-nél Medgyesen (Jud. Târnava-Mare.) 269

Árjegyzék kívánatra!

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám.

Fiókjai: Temevár, Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.

SAJÁT TŐKÉI: 97 MILLIÓ LEJ.

Affiliált intézetei: Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár Rt. Szászrégenben, Népbank Rt. Bánffyújváron és Szamosújvári Hitelbank Részv.-Társ Szamosújváron. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizabély. — Betéteket elfogad. Áruaktár a vasút mellett. 3804

Németország legjobb baromfi-fitelepeiről importált magas termelő képességű 2 0220 db. tojás évi állagu tyukoktól származó fiatal fehér amerikai

Leghorn kakasok

Valamint magas tojás hozamra kitenyészített számos kiállításon díjazott tyukoktól származó ávozott

Plimoth kakasok

tenyészetemben korlátolt mennyiségben beszerezhetők ugyanott fehér amerikai Leghorn és ávozott kendermagos Plimoth

Keltető tojások

előjegyezhetők.

Balog Sándor nyug. urad. intéző

Fajbaromfi-telepe.
Salonta Strada Regina Maria 90.

277

Szállítunk

elsőrendű nemesített őszi ültetéshez szükséges olványokat raktárunkról azonnal. — Amerikai alanyaink napos hegyoldalakról származnak. Kérjen árjegyzéket: **Gazdasági tanintézet szőlőoltványtelepe** Telefon 104. Medias-Medgyes. Telefon 104.

Szőlőoltvány, gyümölcsfa,

valamint gyökeres rippária portális és berlandieri szőlővesszőket megbízható helyről telepítsünk.

Ajánljuk 20 év óta fennálló telepünkön: garantált fajtiszt a minden betegségtől mentes duggyökeres szőlőoltvány és gyümölcsfáinkat.

Tekintettel az évi nagy keresletre igyekezzék rendelésüket mielőbb hozzánk juttatni, minthogy a múlt évben nagyon sok vevőnk nem tudtuk kielégíteni. Árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk mely a szőlőültetésről valamint a káros növények irtásáról sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Székely Gábor és Tsa. szőlőoltvány és gyümölcsfatelepe Diosig in Bihor.

278.

Az 264

Ambrosi szőlőoltványtelep Medgyes-Medias

Tul. Dr. AMBROSI ALFRED

szállít elsőrangú és garantált fajtiszt minőségű szőlőoltványokat amerikai alany vesszőket. — Kérje új árjegyzékünket

A t. gazdák figyelmébe!

Használjatok az őszi vetésekhez műtrágyákat különösen

szuperfoszfátot

mely könnyen oldható foszforsavat tartalmaz, mer csak így lehet nagy terméseket elérni.

Ajánljuk különösen a szuperfoszfátot könnyen oldható foszforsavtartalommal. A beltartalmat garantáljuk és eladunk bármely mennyiséget könnyű fizetési feltételek mellett.

Birtokunkban van számos elismerőlevél azon gazdák részéről, akik szuperfoszfátot használtak. Érdeklődők forduljanak rendelés vagy bármilyen felvilágosítás ügyében a társaság központi irodájához vagy pedig képviselőinkhez.

„PHÖNIX“

Fabrică de Acid sulfuric și produse Chimice, Soc. Anonimă Baia-Mare 244

AMBROSI, FISCHER & CO
AIUD, JUD. ALBA
Catalog gratis

277